

FACTSHEET | 22. 5. 2025

Žáci s nedostatečnou znalostí češtiny v základních a středních školách v Praze

Nedostatečná znalost češtiny komplikuje žákům úspěšné vzdělávání. Náš výzkum o žácích s nedostatečnou znalostí češtiny v základních a středních školách ukázal, že zatímco v základních školách studuje zhruba 6 % žáků s nedostatečnou znalostí češtiny, ve středních školách jsou to pouhá 2 %. Toto nižší zastoupení žáků s nedostatečnou znalostí češtiny ve středních školách indikuje bariéry pro možnost se na střední školu vůbec dostat a studium tam úspěšně ukončit.

Žáci s nedostatečnou znalostí češtiny mají většinou cizí státní příslušnost, ale není to pravidlem (mnozí cizinci ovládají češtinu na vynikající úrovni, naopak občané ČR mohou potřebovat jazykovou podporu). Současný systém jazykové podpory vychází zejména ze státního občanství žáka a z délky jeho pobytu. Nově příchozí žáci cizinci mají nárok na tzv. jazykovou přípravu. Podle podílu žáků cizinců ve škole jsou ze zákona stanoveny tzv. školy určené pro jazykovou přípravu.

Žáci cizinci v ZŠ a SŠ v Praze – 2024/25

- ✓ Do pražských **základních škol** chodí **17 % žáků cizinců**, do **středních škol** pak **8 % žáků cizinců**. Do téměř všech pražských středních i základních škol chodí žáci cizinci. Dvě třetiny pražských základních škol jsou školy určené pro jazykovou přípravu.

Hl.m.Praha	Počet škol celkem	Počet žáků celkem	Počet žáků cizinců	Počet žáků uprchlíků	Počet škol s žáky cizinci	Počet škol určených pro JP*
ZŠ	300	121 889	20 840	8 542	291	185
SŠ	201	81 450	6 273	1 307	193	8
			17 %		97 %	64 %
			8 %		96 %	

Výzkumné šetření o žácích s nedostatečnou znalostí češtiny v ZŠ a SŠ – 2023/24 a 2024/25

Výzkumné šetření, které provedl Sociologický ústav a Konsorcium NNO, se zaměřilo na **odhad počtu žáků s nedostatečnou znalostí češtiny**, kteří podle posouzení pedagogů potřebují jazykovou podporu. Školy byly požádány, aby **spočítaly všechny žáky s potřebou jazykové podpory** a aby **odhadly jejich jazykovou úroveň na třech stupních** (potřebuje intenzivní podporu, potřebuje střední podporu, potřebuje občasnou podporu).

- ✓ Žáci s nedostatečnou znalostí češtiny tvoří **10,7 %** všech žáků **základních škol** v Praze. V dalších čtyřech krajích byl podíl těchto žáků nižší (3 – 8 %).

ZŠ	Zúčastněné ZŠ	Žáci cizinci*	% žáků cizinců	Žáci s nedostatečnou znalostí češtiny*	% žáků s NZČ
Hl. m. Praha	166	12 552	17,5%	7 717	10,7%
5 krajů	724	22 251	9,8%	14 236	6,3%

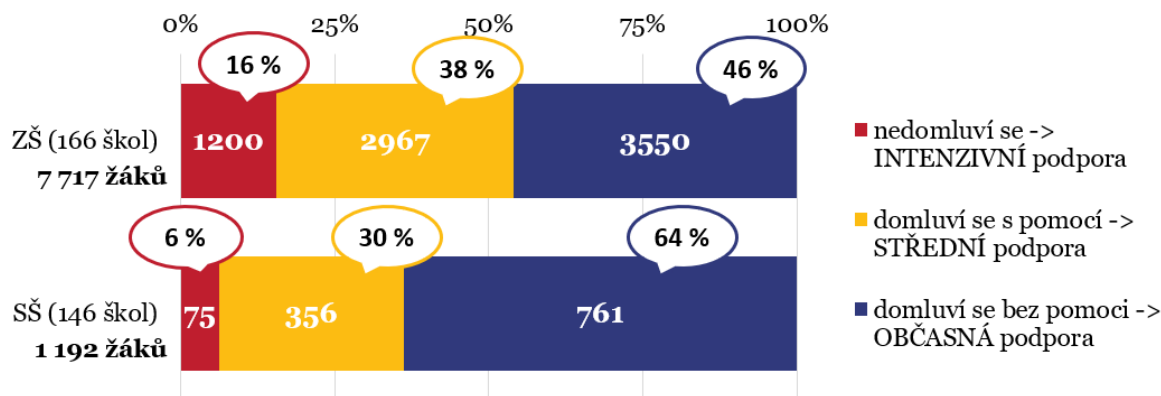
- ✓ Ve **středních školách** studuje v Praze **2 %** žáků s nedostatečnou znalostí češtiny. Ve středních školách celé ČR je to srovnatelný podíl, 1,8 %.
- ✓ Zatímco na **gymnáziích** studuje pouze **1 % žáků s nedostatečnou znalostí češtiny**, na **nematuritních** oborech je to **4,2 %**.
- ✓ Soudíme tedy, že žáci s menší znalostí češtiny míří spíše na nematuritní obory, než na maturitní nebo gymnázia. To má důsledky jak pro jejich vzdělanostní dráhu, tak pro systém podpory škol: větší podporu zřejmě potřebují nematuritní obory.

SŠ	Zúčastněné SŠ	Žáci cizinci*	% žáků cizinců	Žáci s nedostatečnou znalostí češtiny*		Obor	cizinci	NZČ
				Žáci s nedostatečnou znalostí češtiny*	% žáků s NZČ			
Hl. m. Praha	146	4 420	7,4 %	1 192	2,0 %	Gymnázia	5,4 %	1 %
ČR	990	17 340	4,2 %	7 263	1,8 %	Maturitní	7,8 %	2,2 %
						Nematuritní	12,4 %	4,2 %

Jak žáci ovládají češtinu? Jakou míru jazykové podpory potřebují? (nejen v Praze)

Součástí výzkumného šetření nebyl jazykový test, míru potřebné jazykové podpory pedagogové pouze odhadovali.

- ✓ V **základních školách** identifikují **více žáků, kteří potřebují intenzivní jazykovou podporu**, protože se česky téměř nedomluví (16 %). Takových žáků je ve středních školách rozpoznáno méně, 6 %.
- ✓ **Pokud ve středních školách studují žáci s nedostatečnou znalostí češtiny, většina jich potřebuje pouze občasnou podporu.** Jazyk je pro studium SŠ významnou bariérou.

Nejvyšší míru podpory potřebují žáci studující nematuritní obory (SŠ v Praze)

